

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою Харківської
державної академії культури
Протокол № 10 від 28.05.2021 р.

Введено в дію наказом № 99
від 01 червня 2021 р.

Заступник голови Вченої ради,
в.о. ректора Юрій ЛОШКОВ

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ РІЗНИЦІ ТА
ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН)
У ХАРКІВСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ АКАДЕМІЇ КУЛЬТУРИ
(ЗІ ЗМІНАМИ)

Харків, 2021

I. Загальні положення

1.1 «Положення про порядок визначення академічної різниці та перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) у Харківській державній академії культури» (далі Положення) розроблено у Харківській державній академії культури (далі – Академія) відповідно чинних нормативних документів: Закон України «Про освіту» № 2145-VIII 2017 р., Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.12.2014 № 1210-р «Деякі питання організації освітнього процесу у вищих навчальних закладах», на роз'яснення положень якого спрямований лист Міністерства освіти та науки України від 16.12.2014 № 1/9-639, Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах (лист Міністерства освіти України та науки України від 26.02.2010 р. № 1/9-119), Тимчасовий порядок переведення на навчання студентів, аспірантів і докторантів з вищих навчальних закладів та наукових установ, розташованих на тимчасово окупованій території України, затверджений Міністерством освіти та науки України від 07.05.2014 р. № 556 та 12.01.2016 р. № 7, Порядок проходження атестації для визначення здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року, затверджений наказом Міністерства науки та освіти України від 19.05.2016 р. № 597, Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12.08.2015 р. № 579, «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих навчальних закладів освіти» (наказ Міністерства освіти та науки України № 245 від 15.07.1996 р.), Наказ Міністерства освіти та науки України «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту» від 05.05.2015 р. № 504.

1.2 Положення визначає порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання, які:

- переведені з інших закладів вищої освіти;
- продовжують навчання після академічної відпустки або повторного навчання;
- поновлені на навчання після відрахування;
- навчаються в Академії за рівнями вищої освіти бакалавр, магістр і бажають перевестися з однієї спеціальності на іншу;
- переводяться з однієї форми навчання на іншу;
- бажають навчатися в Академії одночасно за декількома освітніми програмами, а також одночасно у декількох закладах вищої освіти.

1.3 Дія Положення поширюється на всі факультети Академії.

II. Визнання результатів навчання

2.1 Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Порівняння повинне ґрунтуватися на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти відповідно до академічної довідки, залікової книжки (витягу з залікової книжки), додатку до диплома та результатів навчання, запланованих освітньою програмою відповідної спеціальності в Академії.

2.2 Максимально допустимий обсяг академічної різниці при поновленні, переведенні здобувача або інших причин не може перевищувати 20 кредитів.

III. Порядок визначення академічної різниці

3.1 Академічна різниця – розбіжність, що утворилася внаслідок відмінностей у навчальному плані за спеціальністю (освітньою програмою), за якою здобувач навчався, і спеціальністю (освітньою програмою), за якою буде навчатися.

Академічна різниця визначається на підставі порівняння навчальних дисциплін чинного навчального плану Академії відповідної спеціальності (освітньої програми) за попередні семестри та академічної довідки (у випадку поновлення на навчання) або витягу із залікової книжки (у випадку переведення, навчання на двох освітніх програмах) претендента, виданих за попереднім місцем його навчання.

3.2 Визначення академічної різниці з навчальних дисциплін здійснюється деканатом факультету.

3.3 Академічну різницю становлять дисципліни, які на момент переведення (поновлення) особою не вивчалися або загальний обсяг годин (кредитів), відведений на вивчення дисципліни менший 75 % обсягу дисципліни, передбаченої навчальним планом Академії.

3.4 Академічною різницею не вважаються:

- вибіркові навчальні дисципліни;
- відсутність курсової роботи з дисципліни;
- розбіжність у формі підсумкового контролю «екзамен» – «залік» (бали, отримані за залік, можуть бути за шкалою Академії зараховані як екзамен).

3.5 Кількість підсумкових форм контролю, які складають академічну

різницю, як правило, не повинна перевищувати 7 контрольних одиниць (заліків, диференційованих заліків, екзаменів).

3.6 Якщо навчальним планом передбачено складання заліку та екзамену з навчальної дисципліни, то до академічної різниці виноситься екзамен.

Якщо навчальним планом передбачено складання кількох заліків або екзаменів з однієї навчальної дисципліни, то до академічної різниці виноситься один залік або екзамен.

3.7 Порядок та термін ліквідації академічної різниці визначається деканом факультету.

3.8 Особи, яким визначена академічна різниця, мають скласти її в терміни, визначені індивідуальним графіком складання академічної різниці до початку першої заліково-екзаменаційної сесії. У разі поновлення на навчання чи переведення з іншого закладу вищої освіти, академічна різниця, як правило, має бути ліквідована до кінця першого семестру навчання.

3.9 Основною формою оволодіння навчальним матеріалом під час ліквідації академічної різниці є самостійна робота.

З метою студентоцентрованого підходу навчання здобувачів вищої освіти та сприяння підготовки до складання академічної різниці, кафедрами і деканатом факультету надається необхідна консультативно-роз'яснювальна допомога.

Кафедри, за якими закріплені навчальні дисципліни, що складають академічну різницю, надають необхідні навчально-методичні вказівки та рекомендації для самостійної роботи, забезпечують достатній рівень консультативної допомоги та проводять об'єктивний підсумковий контроль знань.

IV. Порядок перезарахування навчальних дисциплін

4.1 Перезарахування навчальних дисциплін здійснюється за заявою здобувача вищої освіти на підставі академічної довідки, витягу із залікової книжки або додатка до документа про вищу освіту, виданого закладом вищої освіти.

4.2 Перезарахування результатів раніше складених здобувачем навчальних дисциплін здійснюється за рішенням декана факультету шляхом аналізу компетентностей, якими оволодів здобувач та результатів вивчення дисципліни, їх порівняння (відповідність змісту навчальної дисципліни освітній програмі, загальний обсяг у годинах та кредитах ЄКТС, форми підсумкового контролю) або на підставі висновку експертної комісії відповідної кафедри.

4.3 Одноосібне рішення декана про перезарахування навчальних дисциплін може бути прийняте за таких умов:

- при порівнянні освітньої програми та академічної довідки або додатку до документу про вищу освіту здобувача назви навчальних дисциплін ідентичні або мають незначну розбіжність;
- якщо в навчальних планах співпадають загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС) або він є більшим та форми підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

4.4 Експертна комісія формується у випадках, коли є підстави для перезарахування навчальних дисциплін, але одноосібне рішення деканом не прийнято, а саме:

- відрізняються назви навчальних дисциплін, але при порівнянні їх програм співпадають змістова частина та вимоги до компетентностей;
- загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС), відведений на вивчення навчальної дисципліни, відрізняється, але не менший за 75 % обсягу дисципліни, передбаченим навчальним планом освітньої програми;
- відрізняється форма контролю.

Рішення про перезарахування навчальних дисциплін може бути прийнято за умов, якщо:

- екзамен, складений у закладі вищої освіти, де навчався здобувач, може бути зарахований як залік з відповідною оцінкою за шкалою ЄКТС;
- залік, якщо він був оцінений за шкалою ЄКТС, може бути зарахований як екзамен з відповідною оцінкою за умови, що кількість годин (кредитів) на вивчення дисципліни є не меншою за 75 % обсягу, передбаченого освітньою програмою.

4.5 Експертна комісія формується у складі трьох осіб:

- декана факультету;
- завідувача кафедри, до сфери відповідальності якої відноситься навчальна дисципліна;
- одного з викладачів, який викладає ту саму або споріднену навчальну дисципліну.

Експертна комісія розглядає заяву здобувача, вивчає попередні результати його навчання, при необхідності проводить співбесіду зі здобувачем з метою уточнення змісту вивченої в попередньому закладі вищої освіти дисципліни, яка перезараховується.

Експертна комісія робить висновок про можливість (неможливість) перезарахування навчальної дисципліни.

Висновок експертної комісії зазначається у заяві здобувача.

Остаточне рішення, на підставі висновку експертної комісії, приймає декан факультету.

4.6 При переведенні, поновленні, зарахуванні осіб, які не навчалися за кредитно-модульною системою, оцінки, одержані ними, переводяться за шкалою ЄКТС та 100-бальною шкалою відповідно до чинної в Академії шкали оцінювання за середніми значеннями.

Якщо оцінка з навчальної дисципліни складається з декількох оцінок, то здобувачеві виставляється середнє значення.

4.7 Претендент на переведення чи поновлення у складі здобувачів вищої освіти має право відмовитися від перезарахування дисципліни, якщо його не влаштовує отримана раніше оцінка, та складати її як академічну різницю або вивчати повторно.

4.8 Здобувачам, які залишені на повторне навчання, можуть бути перезараховані навчальні дисципліни, з яких за результатами підсумкового контролю вони мали оцінку не нижче «добре» або «зараховано».

V. Оформлення документів

5.1 Підготовка матеріалів щодо перезарахування дисциплін та визначення академічної різниці покладається на деканат факультету, до якого подано заяву на навчання.

5.2 Академічна довідка (витяг з залікової книжки, копія додатку до диплому про вищу освіту) та заява про перезарахування навчальних дисциплін, погоджені деканом факультету, підшиваються до особової справи здобувача.

5.3. До залікової книжки та індивідуального навчального плану здобувача вносять записи про перезарахування результатів заліків та екзаменів, які засвідчуються підписом декана. Оцінки виставляються за чинною в Академії шкалою.

5.4 Результати складання академічної різниці фіксуються у відомостях обліку або аркушах успішності, заліковій книжці та індивідуальному навчальному плані здобувача. Для осіб, які мають іноземні документи про освіту визнання результатів навчання та академічної різниці здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти та науки України «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту» від 05.05.2015 р. № 504.

Взаємодія формальної та неформальної освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти

6.1. Відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 8) особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти. Держава визнає ці види освіти,

створює умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги, а також заохочує до здобуття освіти всіх видів.

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Форми неформальної освіти: очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, вебінари), що можуть проводитися на сертифікованих платформах дистанційного навчання, неурядовими установами, які мають право на освітню діяльність у сфері вищої освіти та професійно-мистецької освіти.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Результати навчання – компетентності, знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які здобувач здатен продемонструвати після завершення освітньої / освітньо-наукової програми (програмні результати навчання) або опанування окремих навчальних дисциплін / освітніх компонентів.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством.

Перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – це процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній чи інформальній освіті.

Повне перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – це процес визначення в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній освіті як результатів вивчення навчальної дисципліни в цілому.

Часткове перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – це процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній чи інформальній

освіті як часткових результатів вивчення навчальної дисципліни (отримання певної кількості балів).

6.2 Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, у системі формальної освіти, зумовлено необхідністю оновлення й осучаснення соціально-економічних і духовних умов розвитку українського суспільства; процесами становлення демократичної, правової держави, розвитком громадянського суспільства; інтеграцією України до Європейського співтовариства; необхідністю модернізації освіти, впровадженням Закону України «Про освіту» № 2145-VIII 2017 р. (ред. від 24.06.2020), Національної рамки кваліфікацій (постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 та в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 509).

6.3 Відповідно до діючого законодавства, Академія визнає ці види освіти, заохочує до здобуття освіти усіх видів, розробляє порядок та реалізує процедуру визнання результатів неформальної освіти. Право на визнання результатів неформальної освіти поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти.

6.4 Визнання результатів навчання у неформальній освіті здійснюється щодо дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. При цьому визнання результатів проводиться у семестрі, який передує семестру, в якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми передбачено вивчення певної дисципліни. Обмеження обумовлено врахуванням ймовірності, за якою здобувач може не підтвердити свої результати навчання у неформальній освіті.

Часткове перезарахування результатів освіти проводиться у семестрі, в якому згідно з навчальним планом передбачено вивчення дисципліни, що перезараховується.

Критеріями часткового перезарахування є підтвердження набуття здобувачем у неформальній освіті компетентностей, знань, умінь, навичок, передбачуваних за результатами вивчення теми (тем) дисципліни освітньої програми.

6.5 Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на усі компоненти освітньої програми.

6.6 Академія може визнати результати навчання у неформальній освіті в обсязі не більше 10 % від загального обсягу по конкретній освітній програмі.

Визнанню можуть підлягати результати навчання, отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому (повне перезарахування), так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню (курсівій роботі, курсовому проекту, контрольній роботі тощо), які передбачені

робочою програмою (силабусом) даної дисципліни (часткове перезарахування).

За наявності міжнародного сертифікату з іноземної мови (англійська, французька, німецька) на рівні B2 та вище, дисципліна «Іноземна мова» з циклу загальної підготовки навчального плану здобувача ступеня бакалавра може бути зарахована з максимальною оцінкою.

У разі наявності в силабусі /робочій програмі навчальної дисципліни / освітнього компонента рекомендацій науково-педагогічного працівника щодо можливості проходження визначеного онлайн курсу або іншого елементу неформальної освіти, додаткова процедура визнання результатів неформального навчання не потрібна. Семестровий та поточний види контролю з відповідної дисципліни оцінюється науково-педагогічним працівником відповідно до системи оцінювання результатів навчання та політики навчальної дисципліни.

6.7 Здобувач вищої освіти звертається із заявою до декана факультету з проханням про визнання результатів навчання у неформальній освіті. До заяви можуть додаватися будь-які документи (сертифікати, свідоцтва тощо), які підтверджують ті вміння, які здобувач отримав під час навчання.

6.8 Для визнання результатів навчання у неформальній освіті попередньо створюється розпорядженням декана факультету експертна комісія. До неї входять: декан факультету, гарант освітньої програми, на якій навчається здобувач, науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання дисципліни, що пропонується до перезарахування на основі визнання результатів навчання у неформальній освіті.

Експертна комісія визначає метод оцінювання результатів навчання, відповідно до робочої навчальної програми. Здобувача ознайомлюють із програмою навчальної дисципліни та переліком питань, які виносяться на підсумкове оцінювання, критеріями оцінювання. Якщо робочою навчальною програмою передбачено виконання письмової роботи з даної дисципліни (курсової роботи тощо), у такому випадку здобувача ознайомлюють із переліком тем письмової роботи.

Експертна комісія дає 5 робочих днів для підготовки здобувача до підсумкового контролю (з кожної дисципліни) та 10 робочих днів для написання письмової роботи (за наявності).

Підсумковий контроль проходить у вигляді екзамену / заліку. Експертна комісія виставляє оцінку за прийнятою в Академії шкалою ЄКТС.

Якщо здобувач отримав менше 60 балів, йому не зараховуються результати навчання у неформальній освіті.

За підсумками оцінювання експертна комісія оформлює протокол, у якому міститься висновок для деканату про зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни.

Протокол предметної комісії, у якому міститься висновок стосовно визнання / не визнання результатів навчання, отриманих під час неформальної освіти, а також заява на ім'я декана факультету з копіями документів (сертифікати, свідоцтва, посилання тощо) зберігаються у відповідному деканаті.

При перезарахуванні навчальних дисциплін відповідно до рішення експертної комісії, до навчальної картки здобувача вносяться: назва дисципліни, загальна кількість годин/кредитів, оцінка та підстава щодо перезарахування (номер протоколу) чи додаткового зарахування кредитів.

6.9 У разі негативного висновку експертної комісії щодо визнання результатів навчання здобувач має право звернутися з апеляцією до ректора Академії.

Відповідно до апеляції ректор створює наказом апеляційну комісію у складі проректора з навчальної роботи, декана факультету та науково-педагогічних працівників випускової кафедри, які не входили до предметної комісії. Апеляційна комісія за результатами розгляду скарги приймає обґрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення.

6.10 За умов часткового перезарахування результатів навчання набутих у неформальній або інформальній освіті здобувач вищої освіти звертається із заявою про часткове визнання результатів навчання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті. До заяви можуть додаватися будь-які документи (сертифікати, свідоцтва тощо), які підтверджують ті результати навчання, які здобувач отримав.

Можливість часткового визнання результатів навчання, набутих у неформальній або інформальній освіті визначається на засіданні кафедри. Кафедра розглядає надані документи, проводить співбесіду з викладачем, відповідальним за викладання, або пере зараховує результати навчання, або призначає атестацію.

Якщо кафедра вважає за необхідне провести атестацію, то здобувача ознайомлюють з програмою навчальної дисципліни та переліком питань, які вносяться на поточне (тематичне) оцінювання. У такому випадку здобувачу надається 3 робочі дні для підготовки до атестації. Кафедра виставляє підсумкову оцінку за шкалою ЄКТС.

VII. Прикінцеві положення

7.1 Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

7.2 Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи Академії (декани, завідувачі кафедр) в межах своїх повноважень, що встановлені посадовими інструкціями.